

UCHWAŁA Nr X/232/2020

Rady Gminy Dębno

z dnia 14 września 2020 r.

w sprawie: zatwierdzenia Planu Odnowy Miejscowości Jaworsko na lata 2020-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 i 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713) **Rada Gminy Dębno uchwala, co następuje:**

§ 1. Zatwierdza się Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko na lata 2020-2027, przyjęty uchwałą Nr 2/2020 Zebrania Wiejskiego Sołectwa Jaworsko w Gminie Dębno z dnia 21 sierpnia 2020 r. w sprawie przyjęcia Planu Odnowy Miejscowości Jaworsko na lata 2020-2027, stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Matura

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr X/232/2020
z dnia 14 września 2020 r. Rady Gminy Dębno

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

JAWORSKO

2020-2027

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.....	4
2.1. POŁOŻENIE MIEJSCOWOŚCI, PRZYNALEŻNOŚĆ ADMINISTRACYJNA, POWIERZCHNIA, LICZBA LUDNOŚCI.	4
2.2. OKREŚLENIE PRZESTRZENNEJ STRUKTURY MIEJSCOWOŚCI.	9
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI	11
3.1. ZASOBY PRZYRODNICZE.	11
3.2. DZIEDZICTWO KULTUROWE.	13
3.3. OBIEKTY I TERENY, INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.	25
3.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.	31
3.5. GOSPODARKA I ROLNICTWO.	36
3.6. KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI.	41
4. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.....	48
5. POWIĄZANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI Z LOKALNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI.....	52
6. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.	53
7. ZAKOŃCZENIE.	54
8. SPIS ILUSTRACJI.	55
9. SPIS TABEL.	55
10. SPIS WYKRESÓW.	56

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

1. Wprowadzenie.

Plan Odnowy Miejscowości (POM) został opracowany na podstawie wytycznych Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021 – 2027

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021-2027 będzie realizowany na terenie całego kraju. Według danych statystycznych obszary wiejskie w Rzeczypospolitej Polskiej stanowią 93,2% powierzchni kraju, co potwierdza, że ich znaczenie z punktu widzenia społecznego, ekonomicznego i środowiskowego jest bardzo duże.

PROW bardzo dobitnie podkreśla jakość życia społeczności wiejskiej rozumianej nie tylko z punktu widzenia ekonomicznego, ale przede wszystkim, a może głównie, uwzględniającą jej atuty pozaekonomiczne takie jak tożsamość, przestrzenna integralność oraz zbiór wszystkich funkcji życiowych jak np. praca, wypoczynek, rekreacja, kultura, sport, turystyka, itp.

Odnowiona, doinwestowana i ożywiona kulturowo wieś, dzięki podjętym przez lokalną społeczność działaniom, powinna odzyskać swoją atrakcyjność jako miejsce zamieszkania oraz zapewnić mieszkańcom godziwy standard i jakość życia. Takie założenie stało się podstawą idei „Odnowy wsi”.

Plan Odnowy Miejscowości stanowi małą strategię działania sołectwa Jaworska w sferze poprawy jakości życia poprzez osobiste zaangażowanie jego mieszkańców, pobudzenie ich odpowiedzialności za własną przyszłość i dumę z możliwości samospelnienia się.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

2. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

2.1. Położenie miejscowości, przynależność administracyjna, powierzchnia, liczba ludności.

Jaworsko to miejscowość administracyjnie przynależąca do Gminy Dębno, leżącej we wschodniej części województwa małopolskiego, w powiecie brzeskim. Poza miejscowością Jaworsko gminę tworzy 12 sołectw: Biadoliny Szlacheckie, Dębno, Doly, Porąbka Uszevska, Jastew, Łoniowa, Łysa Góra, Maszkienice, Niedźwiedza, Perła, Sufczyn i Wola Dębińska. Władze gminne mają swą siedzibę w Woli Dębińskiej. Wieś Jaworsko położona jest na Pogórzu Wiśnickim na południowym stoku wzgórza Wilkówka (inna nazwa Dąbrowa, 409 m n.p.m.). Przepływa przez nią potok „bez nazwy”, dopływ rzeki Dunajec.

Rysunek nr 1 Gmina Dębno na tle powiatu.

Źródło: www.zpp.pl

Miejscowość na dzień 30 lipca 2020 r. liczyła 662 mieszkańców. Całą Gminę Dębno zamieszkuje wg danych GUS na koniec 2019 roku 14 053 osób. Taki poziom zaludnienia stawia gminę Dębno na 2 miejscu wśród 7 samorządów gminnych w powiecie brzeskim.

Gmina Dębno 2020

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Gmina Dębno zajmuje powierzchnię 82 km², zaś sołectwo Jaworsko 441 ha, co stanowi 5,37% powierzchni gminy.

Średnia gęstość zaludnienia na terenie Gminy Dębno wynosi 171 osoby/km² i jest wyższa od wyliczonej dla powiatu brzeskiego, niższa zaś od średniej dla Małopolski.

Rysunek nr 2 Jaworsko na mapie Gminy Dębno.

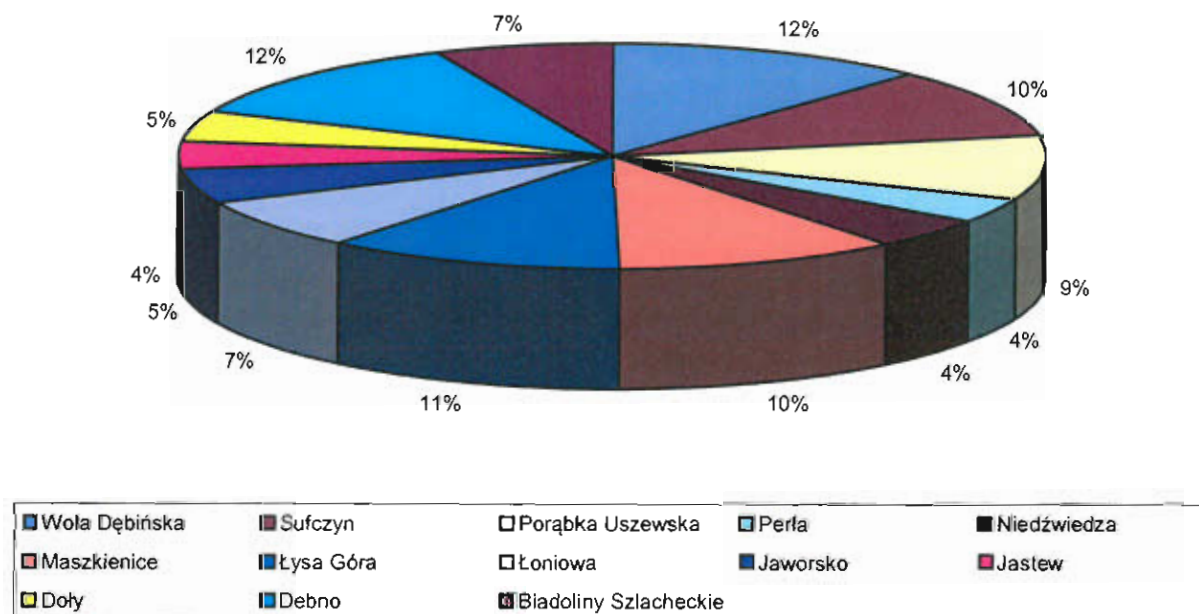
Źródło: www.gminadebno.pl

Gmina Dębno 2020

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Wykres nr 1 Sołectwa Gminy Dębno pod względem liczby ludności.

Źródło: opracowanie na podstawie danych UG Dębno.

Wieś Jaworsko ma 662 mieszkańców, z czego 52,4% stanowią kobiety, a 47,6% mężczyźni. W latach 2015-2020 liczba mieszkańców wzrosła o 2,0%. Współczynnik feminizacji we wsi wynosi 110 i jest nieznacznie większy od współczynnika feminizacji dla województwa małopolskiego oraz nieznacznie większy od współczynnika dla całej Polski. 66,9% mieszkańców wsi Jaworsko jest w wieku produkcyjnym, 17,7% w wieku przedprodukcyjnym, a 15,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym. Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada we wsi Jaworsko 49,4 osób w wieku nieprodukcyjnym. Ten wskaźnik obciążenia demograficznego jest więc znacznie mniejszy od wskaźnika dla województwa małopolskiego oraz znacznie mniejszy od wskaźnika obciążenia demograficznego dla całej Polski.

W roku 2020 po raz pierwszy odnotowano nieznaczne podwyższenie zaludnienia. Przyczyniły się do tego: spadek salda migracji wewnętrznej w Gminie, oraz poprawa bytu mieszkańców poprzez Rządową pomoc w formie programów pro-rodziny.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Według prognoz liczby ludności dla powiatu brzeskiego powinna nieznacznie rosnać w kolejnych latach: przewidywana stopa wzrostu 3,8% do roku 2030.

Tabela nr 1 Ruch naturalny ludności w gminie Dębno w latach 2015-2020 dla sołectwa Jaworsko

Rok	Liczba małżeństw	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Przyrost naturalny [osoby]
2015	9	1	6	-5
2016	4	3	6	-3
2017	4	4	2	2
2018	6	4	6	-2
2019	5	5	7	-2
31.07 2020	0	4	1	3

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Tabela nr 2 Struktura wieku ludności w gminie Dębno w latach 2002-2007.

Rok	Liczba ludności						
	Ogółem	W wieku przedprodukcyjnym		W wieku produkcyjnym		W wieku poprodukcyjnym	
		Osoby	%	Osoby	%	Osoby	%
2015	675	121	18%	442	65%	112	17%
2016	665	113	17%	433	65%	119	18%
2017	674	113	17%	431	64%	130	19%
2018	668	109	16%	426	64%	133	20%
2019	664	112	17%	416	63%	136	20%
31.07 2020	662	110	-	410	-	142	-

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

2.2. Historia miejscowości.

Swoje powstanie wieś licząca w 2020r. 662 mieszkańców zawdzięcza biskupowi krakowskiemu Janowi Grotowi, który w roku 1328 podpisał akt jej lokacji. Zarządzane w oparciu o przepisy niemieckiego prawa magdeburskiego do 1782 roku należało do kapituły krakowskiej jako uposażenie krakowskich biskupów w składzie uszewskiego klucza ich dóbr. Pod koniec XVIII wieku wieś pozostająca już pod zarządem austriackiego funduszu religijnego została wystawiona na licytację stając się własnością prywatną. W pierwszej połowie XIX wieku należała do Daniela Żelichowskiego, którego zabito w znajdującym się tam dworze podczas trwającej od połowy stycznia do marca 1846 rabacji chłopskiej pod przewodnictwem Jakuba Szeli ze Smarżowej.

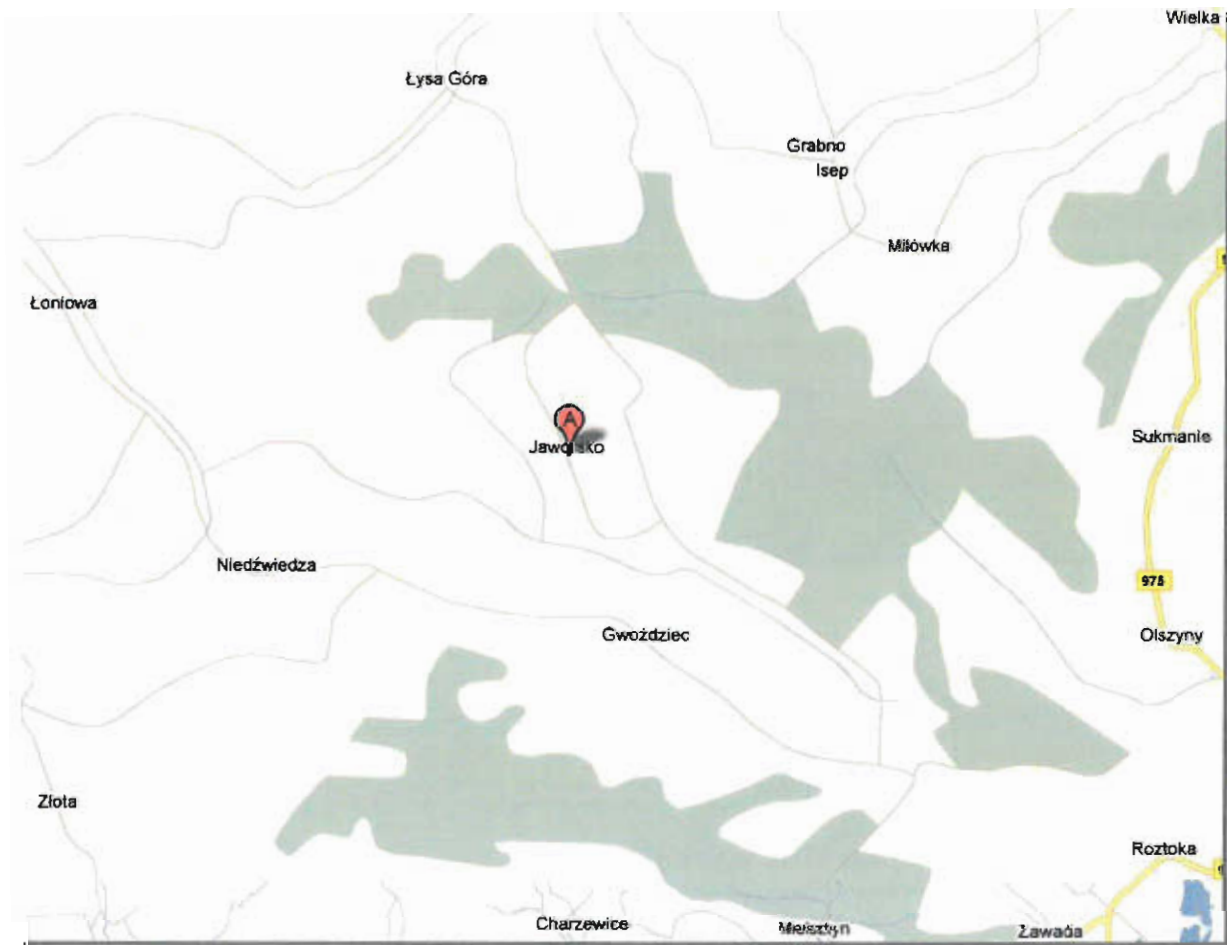

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

2.3. Określenie przestrzennej struktury miejscowości.

Wieś Jaworsko położona jest na Pogórzu Wiśnickim na południowym stoku wzgórza Wilkówka (inna nazwa Dąbrowa, 409 m n.p.m.).

Rysunek nr 3 Jaworsko na mapie terenowej.

Źródło: www.maps.google.com

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Przy dobrych warunkach pogodowych można ze wzgórza Wilkówka, zobaczyć Tatry. Struktura przestrzenna Jaworska jest ściśle związana z warunkami terenu. Zabudowę miejscowości tworzą gospodarstwa usytuowane liniowo wzdłuż drogi powiatowej Sufczyn – Gwoździec, drogi gminnej Jaworsko Przez Wieś, ale także skupione w przysiółkach zlokalizowanych na zboczach i szczytach wzniesień. Ostre formy pofałdowań i wyniesień terenu oraz większe wysokości n.p.m. sprzyjają większemu rozproszeniu zabudowy. Przeważająca większość zabudowy ma charakter indywidualny, zagrodowy.

Fot. nr 1 Krajobraz Jaworska.

Źródło: www.jaworsko.pl

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Na zboczach wzniesień rozlokowane są pola uprawne i łąki, tworzące charakterystyczny **krajobraz szachownicy**.

Rysunek nr 2 Widok Jaworska

Źródło: www.jaworsko.pl

3. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości.

3.1. Zasoby przyrodnicze.

Wieś Jaworsko położona jest na Pogórzu Wiśnickim na południowym stoku wzgórza Wilkówka. Teren ten wchodzi w mezoregiony: Pogórza Karpackiego (Zewnętrzne Karpaty Zachodnie) i Pogórza Rożnowskiego (makroregion Pogórze Środkowobeskidzkie). Obszar miejscowości jest pagórkowaty (do 409 m. n. p. m.) z malowniczym krajobrazem i widokami rozciągającymi się aż po Tatry.

Miejscowość leży w strefie **klimatu** umiarkowanego, przejściowego a jej region klimatyczny uwarunkowany jest wzniesieniem nad poziomem morza. Jest to region Pogórza, który cechuje się niższą średnią roczną temperaturą między 10 a 12°C, większą wilgotnością oraz sumą opadów atmosferycznych rosnących proporcjonalnie do wzrostu wysokości nad poziomem morza (800 - 900 mm rocznie).

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Rysunek g nr 3 Widok Jaworska

Źródło: www.jaworsko.pl

Po względem **geologicznym** obszar ten znajduje się w zasięgu Karpat Zewnętrznych, w obrębie płaszczowiny skolskiej. Cechuje się on bardzo skomplikowaną budową geologiczną, występują tu utwory kredowe, trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Miejscowość znajduje się w **zlewni rzeki Dunajec**. Przepływający przez południowo-wschodnią część terenu Gminy Dębno potok pod lokalną nazwą „Pokrzywka” który wpływa do rzeki Dunajec.

Ze względu na ukształtowanie terenu, wszystkie ciek wodne przepływające przez ten teren przybrały kierunek południowo-północny. Nie występują tu wody stojące - brak jest jezior i większych stawów oraz głównych zbiorników wód podziemnych.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Jaworsko leży w strefie **Obszaru Chronionego Krajobrazu Pogórza Wiśnickiego**, utworzonego na mocy rozporządzenia Nr 23/96 Wojewody Tarnowskiego z dnia 28 sierpnia 1996 r. w sprawie wyznaczenia obszarów chronionego krajobrazu województwa tarnowskiego. Obszar Chronionego Krajobrazu Pogórza Wiśnickiego obejmuje część Pogórza Wiśnickiego oraz Pogórza Wielickiego, na zachód od doliny Dunajca. Charakterystycznym elementem krajobrazu są pojedyncze garby wzniesień i szerokie, płaskie dna dolin, a w części południowej Obszaru wyraźne pasma wzgórz, częściowo zalesione. Szatę roślinną cechuje znaczne zróżnicowanie zbiorowisk leśnych – od żyznych i kwaśnych buczyn oraz jedlin poprzez grądy, sosnowo-dębowe bory mieszane, po bory świeże i acidofilne mszyste jedliny oraz różnego rodzaju zbiorowiska łąkowe. Flora chroniona Obszaru liczy 35 gatunków, w tym 25 podlegających ochronie całkowitej i 10 – częściowej. Na terenie Jaworska nie występują tereny chronione, określane jako rezerваты przyrody ożywionej i nieożywionej.

3.2. Dziedzictwo kulturowe.

Kapliczki

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 4 Kapliczka szafkowa z Jezusem Frasobliwym, 2 połowa XX wieku,

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 5 Kapliczka szafkowa z przedstawieniem Św. Trójcy, 1977 roku

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 6 Kapliczka z figurą Matki Bożej Fatimskiej, 2000 roku

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 7 Figura Matki Bożej z Dzieciątkiem, lata 1869-1877,

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 8 Kapliczka szafkowa z Grupą Ukrzyżowania, 2 połowa XX wieku,

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 9 Krzyż, 2 połowa XX wieku,

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 10 Kapliczka z figurą Matki Bożej Fatimskiej, 1991 roku

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 11 Krzyż, datowanie nieznane,

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 12 Krzyż, lata 90. XX wieku,

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 13 Krzyż, 1959 roku

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Najważniejszym obiektem dziedzictwa kulturowego w Jaworsku jest Zagroda Kwartów usytuowana u podnóża wzgórza Wilkówka.

Rysunek nr 7 Zagroda Kwartów w Jaworsku

Źródło: Rysunek: Andrzej B. Krupiński

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

3.3. Obiekty i tereny, infrastruktura społeczna.

Miejscowość, jako rozciągnięta liniowo wzdłuż drogi powiatowej Sufczyn – Gwoździec, oraz drogi gminnej Jaworsko Przez Wieś nie wykształciła centrum w postaci wyodrębnionego rynku. Rolę centrum pełni jednak m.in. najbliższe otoczenie Publicznej Szkoły Podstawowej. Mieszkańcy sołectwa bardzo dbają o utrzymanie tej okolicy – zarówno o czystość jak i estetykę tego miejsca. Jaworsko jest doskonałym miejscem wypoczynku. Świeże powietrze, łąki i lasy, łagodne stoki wzgórz, stanowią znakomite miejsce do spacerów, wypraw pieszych i rowerowych (konnych). Szlak spacerowy biegnie naturalnymi ścieżkami pomiędzy polami i lasami. Bogactwo zieleni sprzyja odpoczynkowi i sprawia, że Jaworsko chętnie odwiedzane jest przez turystów, ale także mieszkańców okolicznych miejscowości.

Fot. nr 14 Kościół w Jaworsku

3.4. Kultura i sport

Dębińskie Centrum Kultury organizuje i koordynuje wszystkie działania kulturalne w Gminie Dębno. Podstawowymi zadaniami instytucji jest: opieka nad amatorskim ruchem artystycznym, kultywowanie tradycji kulturowych regionu, edukacja kulturalna dzieci i młodzieży, promocja przez kulturę oraz rozwój czytelnictwa. Pod patronatem DCK działają lokalne zespoły artystyczne.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Prowadzone są:

1. ognisko muzyczne (nauka gry na instrumentach)
2. świetlicę internetową (1 1 stanowisk komputerowych)
3. świetlice internetowe w bibliotekach w 5 miejscowościach gminy Dębno
4. usługi poligraficzne (ksero, projektowanie komputerowe)
5. kursy tańca towarzyskiego
6. zajęcia plastyczne dla dzieci
7. zajęcia taneczne dla dzieci (taniec estradowy, taniec nowoczesny)
8. zajęcia teatralne
9. zajęcia wokalne
10. nauka języka angielskiego dla dzieci i dorosłych
11. plastyka z elementami ceramiki
12. zajęcia szachowe
13. koło dziennikarskie
14. koło fotograficzne

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Dębińskie Centrum Kultury organizuje również konkursy i imprezy plenerowe oraz wakacje i ferie dla dzieci i młodzieży.

Miejscowość Jaworsko doczekała się również kilku nowych obiektów m. innymi:

1. Plac zabaw obok szkoły
2. Boisko poliuretanowe

Fot. nr 15 Boisko poliuretanowe w Jaworsku

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Edukacja

Na terenie wsi funkcjonuje Publiczna Szkoła Podstawowa w Jaworsku.

Rysunek nr 8 Publiczna Szkoła Podstawowa w Jaworsku

Fot. nr 16-17 Szkoła Podstawowa w Jaworsku im.Kornela Makuszyńskiego

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Budynek Szkoły Podstawowej w Jaworsku został oddany do użytku 3 września 1966 r. i od tego roku wprowadzono ośmioletni system nauczania. Przez kolejne lata uczyło się w niej niewielu uczniów, bo od 90 do 110. Wcześniej młodzież uczyła się w starej szkole, która została poddana rozbiórce ze względu na zły stan techniczny.

Szkoła przechodzi wiele reform i zmian organizacyjnych. Od 1977 po raz pierwszy uczy się w szkole tzw. „zerówka” – ognisko przedszkolne dla dzieci 6-letnich.

Szkoła działa prężnie, jeśli chodzi o życie kulturalne – jak wynika z kroniki szkoły: młodzież z Jaworska wyjeżdżała na wycieczki do Warszawy, Łańcuta, Krakowa, Zakopanego i wielu innych ciekawych miejsc. Wyjeżdżali do teatru, kina, zwiedzali muzea i kopalnie. W szkole działała drużyna harcerska i chór szkolny.

Do dziś dba się o wysoką jakość nauczania i promuje szkołę w środowisku lokalnym organizując różnorodne imprezy i wyjazdy. Dzieci uczęszczające do Publicznej Szkoły Podstawowej w Jaworsku starannie przygotowuje się do konkursów pozaszkolnych: artystycznych i wiedzy. Ściany korytarzy szkolnych zdobi kilkadziesiąt dyplomów zdobytych przez uczniów za I, II i III miejsca.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Rysunek 10 Folder informacyjny szkoły

Nasza szkoła

Publiczna Szkoła Podstawowa w Jaworsku to ośmioklasowa szkoła, która znajduje się w malowniczej miejscowości w gminie Dębno, w województwie małopolskim. W skład grona pedagogicznego wchodzi kilkunastu nauczycieli wraz z dyrektorem szkoły. W budynku szkolnym funkcjonuje również oddział przedszkolny, biblioteka oraz świetlica.

Życie wewnętrzne szkoły wzbogacają wycieczki, cykliczne wyjazdy na basen, konkursy przedmiotowe, czytelnicze, zawody sportowe, zabawy taneczne oraz inne inicjatywy takie jak: Piknik Rodzinny, Dzień Pluszowego Misia, Międzynarodowy Dzień Tabliczki Mnożenia, Europejski Dzień Zdrowego Żywnia i Gotowania, Światowy Dzień Życzliwości, mikołajki, Konkurs Mam Talent oraz wspólna Wigilia. Dla uczniów z trudnościami w nauce organizujemy zajęcia wyrównawcze. Dzięki wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej oraz systematycznej pracy, nasi uczniowie osiągają wysokie wyniki w konkursach pozaszkolnych. Ostatnie sukcesy to zdobyte przez klasy czwartą i piątą tytuły „Najlepszego Matematyka Gminy Dębno”, II miejsce w turnieju tenisa stołowego dziewcząt oraz wyróżnienie w Międzynarodowym Konkursie Matematycznym Kangur.

Ponadto nasi uczniowie biorą udział w akcjach charytatywnych, zbierają plastikowe nakrętki, uczestniczą w akcji „Góra Grosza” oraz włączają się w ogólnopolskie i światowe akcje ekologiczne. PSP w Jaworsku angażuje się również w inicjatywy podejmowane na arenie międzynarodowej. Współpracuje z innymi szkołami w ramach programu eTwinning, Comenius Week, bierze udział w konkursie niemieckojęzycznym Europa in der Schule oraz uczestniczy w szkoleniach i kursach zagranicznych dla nauczycieli realizowanych w ramach programów unijnych. Możemy pochwalić się faktem, że jesteśmy pierwszą szkołą w gminie Dębno, która uzyskała dofinansowanie z programu Erasmus+ i jedną z dwóch szkół, których wnioski aplikacyjne w programie Erasmus+ w Akcji KA1 zostały ocenione pozytywnie przez dwa lata z rzędu. Aktualnie realizujemy zagraniczne szkolenia nauczycieli w ramach projektu PO WER SE.

Poprzez organizację różnych wydarzeń m.in.: Dnia Rodziny, Dnia Seniora, Gminnego Przeglądu Dorobku Artystycznego Szkół, Gminnego Konkursu na Najładniejszą Pisanekę oraz współpracę z Dębńskim Centrum Kultury nasza szkoła integruje się ze środowiskiem lokalnym.

**Pod patronatem
Słonecznego Pana...**

Kornel Makuszyński
(1884 -1953)

poeta, prozaik, felietonista, krytyk teatralny znany jako autor powieści, wierszy dla dzieci i młodzieży. Za swoją twórczość otrzymał honorowe obywatelstwo Zakopanego, państwową nagrodę literacką oraz nagrodę PAL „Złoty Wawrzyn.” Został pochowany na Cmentarzu Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem.

Aktualnie jest to szkoła ośmioklasowa klasowa z nowoczesnymi salami lekcyjnymi, pracownią komputerową, salą zabaw i boiskiem sportowym.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

3.4. Infrastruktura techniczna.

Infrastruktura drogowa

Jaworsko leży w odległości ok. 10 km od drogi krajowej 94, łączącej Polskę południową z Niemcami i Ukrainą. Trasa ta jest osią komunikacyjną Gminy Dębno, stanowi jeden z najważniejszych szlaków tranzytowych i pasażerskich w kraju. Oś komunikacyjną sołectwa Jaworsko stanowią dwie drogi: gminna i powiatowa o nawierzchni utwardzonej asfaltem, łączące na północy drogę krajową 94 z drogą wojewódzką nr 980 na południu. Do przysiółków i pól prowadzą drogi gminne utwardzone asfaltem, tłuczniem oraz drogi o nawierzchni nieutwardzonej (gruntowe). Brak jest

w miejscowości infrastruktury ciągów pieszych, co ma wpływ na poziom bezpieczeństwa mieszkańców.

Sieć gazowa

Na terenie miejscowości znajduje się średnioprężna sieć gazowa główna i rozdzielcza doprowadzająca gaz do indywidualnych odbiorców.

Sieć elektroenergetyczna

Zasilanie obiektów w energię elektryczną realizowane jest za pośrednictwem: energetycznych napowietrznych linii średniego napięcia 30 kV i 15 kV, stacji transformatorowych 30/0,4 kV i 15/0,4kV, linii napowietrznych i kablowych niskiego napięcia 380/220 V oraz przyłączy napowietrznych i kablowych. Główny układ sieci rozdzielczych średniego napięcia pracuje w oparciu o podstawowe źródła zasilania, leżące poza terenem Gminy Dębno.

Kanalizacja i wodociąg

W 2020 r. w Gminie Dębno funkcjonowało 118 kilometrów wodociągowej sieci rozdzielczej, od której do budynków mieszkalnych prowadziło 3269 połączeń – 97% gospodarstw w Gminie.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Sieć wodociągowa zasilana jest z magistrali wodnej. Woda pobierana jest z ujęcia wody na rzece Dunajec w miejscowości Łukanowice (powiat tarnowski). Ponadto funkcjonują także nieliczne ujęcia przydomowe – studnie. W Jaworsku ok. 90% gospodarstw jest podpięta do sieci wodociągowej, pozostała część korzysta ze źródłanych ujęć wody.

Na terenie Gminy sieć kanalizacyjna ma długość 134,68 km (48% całej sieci kanalizacyjnej w powiecie), posiadająca 3269 połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych. W przeciwieństwie do wodociągu, Jaworsko nie jest objęte infrastrukturą sieci sanitarnej, istnieją braki w tej infrastrukturze.

Na terenie gminy eksploatowane są dwie oczyszczalnie ścieków socjalno-bytowych. Wszystkie stanowiące własność komunalną, a używane są przez Zakład Usług Komunalnych Gminy Dębno.

1. Infrastruktura sieciowa Gminy Dębno (wg stanu na koniec roku 2019)

Tab. nr 3

	2015	2016	2017	2018	2019
Odsetek (lub liczba) mieszkańców posiadających dostęp do sieci wodociągowej	28,8% 3018 53	29,2% 3053 45	29,6% 3112 59	30,3% 3184 72	31,0% 3269 88
Odsetek (lub liczba) mieszkańców posiadających dostęp do sieci kanalizacyjnej	17,9% 1879	19,9% 2084	20,3% 2131	20,7 2180	21,8% 2303
Długość sieci wodociągowej ogółem	100,24	101,2	106,2	107,03	108,78
Długość sieci kanalizacyjnej ogółem	124,3	126,6	127,1	134,2	134,68

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

2. Infrastruktura sieciowa w podziale na miejscowości

Tab. nr 4

	Liczba budynków mieszkalnych posiadających dostęp (stan na koniec 2019 r.)		Liczba budynków mieszkalnych ogółem (stan na koniec 2019 r.)
	do sieci wodociągowej	do sieci kanalizacyjnej	
Biadoliny Szlacheckie	206	229	231
Dębno	431	479	438
Doły	138	153	186
Jastew	126	140	127
Jaworsko	143	159	191
Łoniowa	179	198	240
Łysa Góra	302	335	344
Maszkienice	363	403	384
Niedźwiedza	78	78	141
Perła	113	113	118
Porąbka Uszewska	274	306	342
Sufczyn	469	521	505
Wola Dębińska	447	497	442

Gospodarka odpadami

W ostatnich latach udało się w miejscowości zlikwidować dzikie wysypiska śmieci, a wzdłuż dróg umieszczono kosze na śmieci oraz ustawiono pojemniki do segregacji.

Odpady komunalne są odbierane poprzez jedno Przedsiębiorstwo zewnętrzne, które zostało

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

wyłonione w drodze przetargu na odbiór odpadów komunalnych od mieszkańców Gminy Dębno.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

3.5. Gospodarka i rolnictwo.

W czerwcu 2020 roku w miejscowości Jaworsko zarejestrowanych było tylko 20 podmiotów gospodarczych, które w całości stanowią podmioty sektora prywatnego. Firmy budowlane, handlowe, usługowe i jedna transportowa, to małe, rodzinne firmy, stanowiące często jedyne źródło utrzymania dla gospodarstw domowych. Na terenie całej Gminy Dębno w roku 2020 zarejestrowanych było 794 podmiotów gospodarczych. W strukturze własnościowej podmiotów gospodarczych dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: ok. 80% ogółu podmiotów.

Lista zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sołectwie Jaworsko :

„Hydro-Górski” Piotr Górski, „Mecyk Garage” Maciej Wojta, „2MKA” Michał Mytnik, Usługi Wodno-Kanal.Gaz i C.O. Andrzej Górski, Firma Handlowo-Usługowa Andrzej Turek, Firma Handlowa Beata Bodzioch, Pracownia Ceramiczno-Plastyczna „BOSTON” Bożena Sacha, Firma Handlowo-Usługowa „MF” Monika Franczyk, F.H.U.”PERES” Gabryiel Nalepa, Usługi Stolarskie”JANKO”Jan Malinowski, Transport Towarowy i Usługi Budowlane Janusz Regiec, Firma Remontowo-Budowlana Janusz Solak, Finanse i Ubezpieczenia Konrad Klimek, Maciej Solak Przedsiębiorca, Firma Transportowo-Usługowa Marcin Jewuła, Zakład Remontowo-Budowlany”DIAMENT” Mariusz Mrzygłód, „SPARTEL” Sławomir Sakłak, Zakład Kominiarski Stanisław Koczwarą, Firma Handlowo-Usługowa Szczepan Wadas, „Dzięcioł Bud” Tomasz Mucha .

Rolnictwo

Jaworsko jest miejscowością o charakterze typowo rolniczym - działalność rolnicza jest dominującym zajęciem ludności, ponad 80% mieszkańców związanych jest z rolniczym gospodarstwem domowym.

Występuje tu duża różnorodność gleb. Najstarszymi utworami geologicznymi są utwory kredowe: wykształcone łupki i piaskowce. Spotkać też można utwory czwartorzędowe, reprezentowane przez piaski i żwiry wodnolodowcowe, zaliczane do mezoplejstocenu oraz piaski i żwiry rzeczne, lessy i lessy piaszczyste, mady i mułki. Mułki, piaski i żwiry rzeczne zalegają w korycie potoku „bez nazwy”.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

3.6. Gospodarka i rolnictwo.

W czerwcu 2020 roku w miejscowości Jaworsko zarejestrowanych było tylko 20 podmiotów gospodarczych, które w całości stanowią podmioty sektora prywatnego. Firmy budowlane, handlowe, usługowe i jedna transportowa, to małe, rodzinne firmy, stanowiące często jedyne źródło utrzymania dla gospodarstw domowych. Na terenie całej Gminy Dębno w roku 2020 zarejestrowanych było 794 podmiotów gospodarczych. W strukturze własnościowej podmiotów gospodarczych dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą: ok. 80% ogółu podmiotów.

Lista zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w sołectwie Jaworsko :

„Hydro-Górski” Piotr Górski, „Mecyk Garage” Maciej Wojta, „2MKA” Michał Mytnik, Usługi Wodno-Kanal.Gaz i C.O. Andrzej Górski, Firma Handlowo-Usługowa Andrzej Turek, Firma Handlowa Beata Bodzioch, Pracownia Ceramiczno-Plastyczna „BOSTON” Bożena Sacha, Firma Handlowo-Usługowa „MF” Monika Franczyk, F.H.U. „PERES” Gabryiel Nalepa, Usługi Stolarskie „JANKO” Jan Malinowski, Transport Towarowy i Usługi Budowlane Janusz Regiec, Firma Remontowo-Budowlana Janusz Solak, Finanse i Ubezpieczenia Konrad Klimek, Maciej Solak Przedsiębiorca, Firma Transportowo-Usługowa Marcin Jewuła, Zakład Remontowo-Budowlany „DIAMENT” Mariusz Mrzygłód, „SPARTEL” Sławomir Sakłak, Zakład Kominiarski Stanisław Koczwarą, Firma Handlowo-Usługowa Szczepan Wadas, „Dzięcioł Bud” Tomasz Mucha .

Rolnictwo

Jaworsko jest miejscowością o charakterze typowo rolniczym - działalność rolnicza jest dominującym zajęciem ludności, ponad 80% mieszkańców związanych jest z rolniczym gospodarstwem domowym.

Występuje tu duża różnorodność gleb. Najstarszymi utworami geologicznymi są utwory kredowe: wykształcone łupki i piaskowce. Spotkać też można utwory czwartorzędowe, reprezentowane przez piaski i żwiry wodnolodowcowe, zaliczane do mezoplejstocenu oraz piaski i żwiry rzeczne, lessy i lessy piaszczyste, mady i mułki. Mułki, piaski i żwiry rzeczne zalegają w korycie potoku „bez nazwy”.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Większość gleb to gleby klas średnich (mady) IVa i IVb oraz V, stanowiące tzw. kompleks zbożowo - pastewny. Bonitacja klas użytków zielonych to gleby klasy IV. Średni wskaźnik klasy dla gruntów ornych wynosi 3,80, dla łąk 3,83, a dla pastwisk 4,01.

Produkcja rolnicza rozwija się w wielu kierunkach. Głównie są uprawy zbóż i ziemniaków, rozwinięte są: ogrodnictwo i sadownictwo(owoce i maliny).

W produkcji zwierzęcej prowadzony jest głównie chów bydła, trzody chlewnej i drobiu. Gospodarstwa są silnie rozdrobnione, przeważnie rodzinne.

Fot. nr 18 Szachownica pól w rejonie Jaworsko.

Źródło: www.maps.google.com

Bezrobocie

Bezrobotni z rejonu Jaworsko i terenu Gminy Dębno rejestrowani są w Powiatowym Urzędzie Pracy w Brzesku. Instytucja ta zajmuje się wspieraniem osób bezrobotnych na rynku pracy, w tym poprzez wdrażane programy mające zapobiegać bezrobociu, czy też pośrednictwo pracy.

Stopa bezrobocia w styczeń 2020 roku wyniosła w powiecie brzeskim 6% przy 5,5% w Małopolsce i 6% w całym kraju.

Dobra kondycja gospodarki w ostatnich latach przyczyniła się do znaczącego spadku bezrobocia na terenie Gminy Dębno. Z terenu gminy zarejestrowanych było łącznie

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

514 bezrobotnych, z czego **aż 67,5% stanowiły kobiety. 35,6% bezrobotnych stanowili ludzie młodzi**, do 25 r. życia, w tym absolwenci. Znaczącą liczbę w strukturze bezrobotnych, bo aż 42,4% stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Tendencje te nie są korzystne, choć niestety odzwierciedlają trendy na poziomie całego kraju. Na koniec 2019 roku w gminie Dębno zarejestrowanych było 464 osoby bezrobotne, w tym 238 kobiet. To nieznaczny spadek w porównaniu do 2018 roku. Tak niski poziom bezrobocia utrzymuje się też w całej Polsce. Liczba osób bezrobotnych w gminie spadła nieznacznie w porównaniu do 2018 roku tylko o 38 osób i wyniosła na koniec 2019 roku 464 osoby. Nieco więcej zmniejszyła się liczba bezrobotnych kobiet, których na koniec minionego roku było 238 (293 w 2018 r.). Największe bezrobocie dotyczy młodych ludzi w wieku do 35 roku życia – 171 osób, w tym 47 osób to młodzież do 24 roku życia, z czego 27 to kobiety. Wśród osób starszych 47 stanowili seniorzy 60 i więcej lat, a 60 w przedziale wiekowym 55-59 lat. W dalszym ciągu największą grupę bezrobotnych – 182 - stanowią osoby z gimnazjalnym/podstawowym i niższym wykształceniem oraz 129 osoby z zasadniczym zawodowym. Wyższym wykształceniem legitymowało się tylko 31 osób, policealnym i średnim zawodowym 81 osób, a średnim ogólnokształcącym 41. 85 osób bezrobotnych nie posiadało stażu pracy. 232 osoby to długotrwale bezrobotni, w tym 41 to osoby do 30 roku życia. Wśród bezrobotnych 44 to osoby niepełnosprawne (podobnie jak w roku 2018), w tym 14 kobiet. 136 osób posiadało co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia pod opieką, w tym 123 kobiet. Na koniec 2019 roku w gminie Dębno zarejestrowanych było 464 osoby bezrobotne, w tym 238 kobiet. To nieznaczny spadek w porównaniu do 2018 roku. Tak niski poziom bezrobocia utrzymuje się też w całej Polsce.

Liczba osób bezrobotnych w gminie spadła nieznacznie w porównaniu do 2018 roku tylko o 38 osób i wyniosła na koniec 2019 roku 464 osoby. Nieco więcej zmniejszyła się liczba bezrobotnych kobiet, których na koniec minionego roku było 238 (293 w 2018 r.).

Największe bezrobocie dotyczy młodych ludzi w wieku do 35 roku życia – 171 osób, w tym 47 osób to młodzież do 24 roku życia, z czego 27 to kobiety. Wśród osób starszych 47 stanowili seniorzy 60 i więcej lat, a 60 w przedziale wiekowym 55-59 lat. W dalszym ciągu największą grupę bezrobotnych – 182 - stanowią osoby

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

z gimnazjalnym/podstawowym i niższym wykształceniem oraz 129 osoby z zasadniczym zawodowym. Wyższym wykształceniem legitymowało się tylko 31 osób, policealnym i średnim zawodowym 81 osób, a średnim ogólnokształcącym 41. 85 osób bezrobotnych nie posiadało stażu pracy. 232 osoby to długotrwale bezrobotni, w tym 41 to osoby do 30 roku życia. Wśród bezrobotnych 44 to osoby niepełnosprawne (podobnie jak w roku 2018), w tym 14 kobiet. 136 osób posiadało co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia pod opieką, w tym 123 kobiet.

Rysunek nr 12 Struktura bezrobocia na terenie kraju, powiatu, województwa wg danych na rok 2020

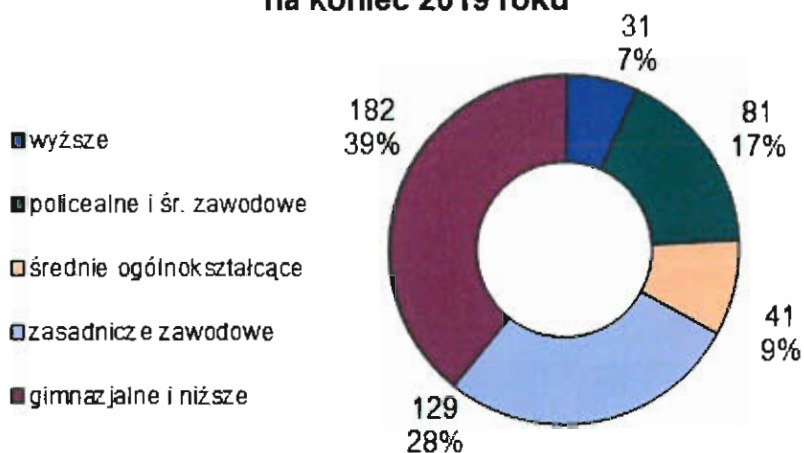
Rok 2020			
Miesiąc	Powiat brzeski	Województwo małopolskie	Kraj
Styczeń	5,0	4,3	5,5
Luty	5,1	4,4	5,5
Marzec	5,1	4,3	5,4
Kwiecień	5,4	4,8	5,8
Maj	5,6	5,1	6,0
Czerwiec	5,6	5,2	6,1

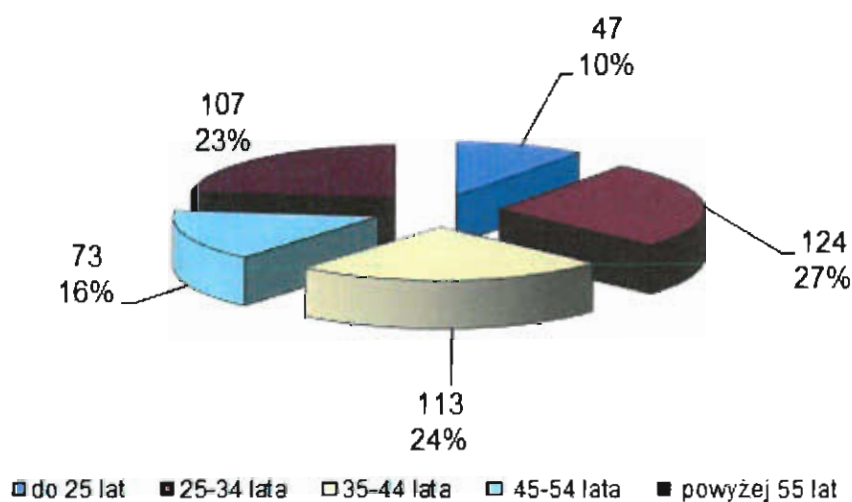
Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Wykres nr 2 Struktura bezrobocia w Gminie Dębno wg danych za grudzień 2019 r.

Struktura wykształcenia osób bezrobotnych na koniec 2019 roku

Struktura wiekowa osób bezrobotnych na koniec 2019 roku

Źródło: na podstawie danych PUP Brzesko.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

3.7. Kapitał społeczny i ludzki.

W rejonie Jaworska tradycje zrzeszania się mieszkańców są bardzo silne.

Na terenie sołectwa działa Ochotnicza Straż Pożarna.

W latach pięćdziesiątych XX wieku zrodził się pomysł stworzenia w Jaworsku jednostki ochotniczej straży pożarnej. Wiosną 1956 roku odbyło się spotkanie założycielskie, w którym uczestniczyło 17 osób. Na oficjalnym wpisie do rejestru widnieje data 4 października 1956 roku. Na początku jednostka nie miała swojego budynku ani sprzętu. Zawiązał się wiejski amatorski zespół teatralny, który zarobione pieniądze przekazał na potrzeby OSP. Aby zakupić czapki i mundury, strażacy organizowali zabawy i festyny.

W kwietniu 1957 roku OSP Jaworsko otrzymało z Zakliczyna swoją pierwszą sikawkę. W grudniu tego samego roku odbyło się zebranie sprawozdawczo- wyborcze. Prezesem został wybrany Franciszek Osmęda i pełnił tę funkcję przez następne 45 lat.

W 1958 roku miała miejsce pierwsza duża akcja gaśnicza w Jaworsku. Udało się uratować od spalenia aż trzy bezpośrednio zagrożone budynki należące m.in. do Jana Jewuły i Andrzeja Bilińskiego.

Stopniowo zdobywany sprzęt strażacki nie miał stałego zabezpieczenia, dlatego w 1959 roku po przekazaniu działki przez Franciszka Bacę ruszyła budowa remizy. Inwestycja wykonywana była w czynie społecznym przez mieszkańców wsi i nie tylko. Przekazanie budynku do użytku publicznego nastąpiło 22 listopada 1964 roku. W obiekcie mieścił się garaż, magazyn na sprzęt przeciwpożarowy, klub książki i prasy „Ruch”, sala widowiskowa ze sceną i szatnią. W 1965 roku udało się pozyskać elektryczną syrenę alarmową, lampę błyskową i pierwszy samochód strażacki marki Dodge. W tym samym roku przy remizie rozpoczął działalność zespół pieśni i tańca „Bobowiacy”.

Kolejne lata to dalszy rozwój OSP. Strażacy się szkolili, brali udział w zawodach. W 1970 roku jednostka uczestniczyła w usuwaniu skutków powodzi w powiecie brzeskim. Podobna akcja miała miejsce dwa lata później. W tym samym roku

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

druhowie z Jaworska otrzymali samochód strażacki marki Żuk. W 1973 roku OSP zdobyło I miejsce w województwie w konkursie na najlepszą jednostkę strażacką. Oprócz wręczenia nagród materialnych, w remizie w Jaworsku odbyła się narada władz wojewódzkich związku i zarządów powiatowych województwa krakowskiego.

W 1977 roku prezes Osmęda zainicjował kapitalny remont i rozbudowę remizy. Prace inwestycyjne zastał stan wojenny. Mimo wielu problemów udało się wymienić więźbę dachową, dach pokryto blachą, doprowadzono bieżącą wodę, kanalizację, gaz. W roku 2001 jednostka brała udział w akcji ratowniczej na wałach rzeki Wisły w gminie Szczurowa. W 2003 roku w Jaworsku miały miejsce gminne uroczystości Dnia Strażaka. Podczas tej uroczystości jednostce został nadany sztandar.

Od 2003 roku do akcji ochotnicy wyjeżdżają już bojowym Starem, oprócz niego na wyposażeniu są: motopompy PO-3 i PO-5, węże oraz koce przeciwpożarowe. Druhowie nie ograniczają się tylko do działalności ratowniczo-gaśniczej. Corocznie dwie drużyny z Jaworska biorą udział w gminnych zawodach sportowo-pożarniczych, uczestniczą też w rozgrywkach halowej piłki nożnej o puchar Wójta Gminy Dębno, organizują festyn majowy, przygotowują dożynki, biorą udział w uroczystościach parafialnych: Bożym Ciele, odpuszcie, trzymają Wartę przy Grobie Pańskim.

W 2007 roku jednostka świętowała jubileusz 50-lecia istnienia. Z tej okazji na sztandarze zawisło resortowe odznaczenie. OSP posiada status Organizacji Pożytku Publicznego.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 19 Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza przy OSP Jaworsko

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 20 Druhowie z OSP

KGW Koło Gospodyń Wiejskich w Jaworsku powstało w 2019 roku, przewodniczącą została Pani Monika Franczyk

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Logo KGW w Jaworsku

Fot. nr 21 Koło Gospodyń Wiejskich w Jaworsku” Jaworowe Babki”

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Koło Gospodyń Wiejskich w Jaworsku, powstało w maju 2019, pod nazwą: Koło Gospodyń Wiejskich „Jaworowe Babki” w Jaworsku. Koło liczy 47 członków: 40 kobiet i 7 mężczyzn w wieku od 30 do 75 lat.

KGW „Jaworowe Babki” brało udział w organizacji Dożynek Gminnych, które odbyły się 18 sierpnia w Jaworsku. Na stoisku nie brakowało pysznego jedzenia oraz ozdób wykonanych przez Panie z KGW. Oprócz działalności na terenie sołectwa stowarzyszenie może pochwalić się innymi osiągnięciami:

- udział w konkursie zorganizowanym przez DCK w Jastwi na najlepszą jesienną potrawę.
- I miejsce na najlepsze Koło Gospodyń Wiejskich w powiecie brzeskim, w plebiscycie Gazety Krakowskiej(nagrodę wręczył Wicemarszałek Województwa Małopolskiego- pan Łukasz Smółka).
- zorganizacja kiermaszu świątecznego, w którym brał koło udział wraz z Panem Wójtem- Wiesławem Kozłowskim w Sufczyńcu.
- uczestnictwo w życiu miejscowości np. angażując się podczas obrzędów kościelnych- procesje na święto Bożego Ciała, organizowały zbiórkę na rzecz mieszkańców wsi dotkniętych pożarem,
- dbają o tradycje(zorganizowały wieczór ”skubania pierza” -zwany„Piórnikami”- gdzie wspominały dawne czasy, śpiewały piosenki- zaczerpnięte z repertuaru naszego zespołu „Bobowiacy”.)

W KGW rozpiętość wieku jest duża, ale pozwala to młodszym czerpać z wiedzy i doświadczenia osób starszych, a starszych zachęca do wyjścia z domu.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Fot. nr 22 Członkinie KGW w Jaworsku

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Ocena mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja.

Tabela nr 5 Analiza SWOT dla sołectwa Jaworsko.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Lokalizacja w niedalekiej odległości od drogi krajowej 94	Brak sali konferencyjno – szkoleniowej
Walory przyrodnicze i środowiskowe	Słaba promocja walorów miejscowości
-	Częste osuwanie się gruntów w terenach podmokłych i duże koszty usuwania skutków osuwisk
-	Niekorzystne tendencje demograficzne: starzenie się społeczeństwa
OSP kultywująca tradycje lokalne	
Dużo turystów w okresie letnim i zimowym	Brak gospodarstw agroturystycznych
Piękne krajobrazy i liczne punkty widokowe	Brak zróżnicowanej oferty zagospodarowania czasu wolnego
Liczne istniejące szlaki turystyczne piesze	Brak rozbudowanej bazy turystyczno – rekreacyjnej
Dbalność mieszkańców o estetykę i czystość wsi	-
-	-
Publiczna Szkoła Podstawowa	Brak przedszkola
-	Brak własnego ośrodka zdrowia
-	Brak banku
-	Brak punktów handlowych
Kapitał ludzki	-
SZANSE	ZAGROŻENIA
Wykorzystanie potencjału przyrodniczego do zwiększenia turystyki w miejscowości, w tym zwłaszcza agroturystyki i form opartych o ekologiczne rolnictwo	Nie podjęcie działań marketingowych służących wypromowaniu miejscowości
Uczynienie z turystyki ważnego źródła dochodów mieszkańców	Utrzymujące się braki w podstawowej infrastrukturze

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Wykorzystanie ruchu turystycznego do rozwoju nowych form turystyki, w tym weekendowej oraz wakacyjnej	Utrzymujący się brak oferty agroturystycznej
Wzbogacenie oferty turystycznej	Ucieczka młodych z terenu miejscowości, przy braku atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego i braku możliwości zatrudnienia
Poprawa stanu infrastruktury kanalizacyjnej, wodociągowej i ciągów pieszych	-
Wykorzystanie funduszy unijnych dla realizacji inwestycji na terenie miejscowości	-

4. Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.

4.1. Priorytety rozwoju miejscowości Jaworsko.

Na potrzeby opracowania Planu Odnowy Miejscowości na lata 2020 – 2027 społeczność Jaworska sformułowała najważniejsze cele strategiczne jej rozwoju w kolejnych latach.

Cele te zachowują nadal aktualność, są spójne ze Strategią Rozwoju Gminy Dębno na lata 2021 – 2030 oraz wytyczają kierunki **konkretnych działań**, jakie mają być realizowane w Jaworsku w kolejnych latach.

- 1. Budowa chodnika wzdłuż drogi gminnej**
- 2. Modernizacja drogi Jaworsko - Łoniowa.**
- 3. Budowa wieży widokowej wraz z zagospodarowaniem terenu w Jaworsku.**
- 4. Poprawa warunków życia mieszkańców.**
- 5. Podniesienie bezpieczeństwa dla dzieci, mieszkańców i turystów.**
- 6. Usprawnienie dojazdu do gospodarstw i pól oraz połączeń pomiędzy obiektami atrakcyjnymi dla turystów.**
- 7. Pomoc w zdobyciu środków finansowych na nowy wóz strażacki dla OSP Jaworsko.**
- 8. Zagospodarowanie wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.**
- 9. Stworzenie warunków do aktywnego wypoczynku.**
- 10. Podniesienie atrakcyjności wsi dla celów turystyk**

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Cele te zgodne są z Misją Gminy Dębno, jaką jest:

Gmina Dębno – gminą bogatą, wykorzystującą swój potencjał turystyczny i położenie na szlaku łączącym Europę, stawiającą na rozwój gospodarczy, tworzącą warunki do realizacji aspiracji i ambicji swoich mieszkańców.

Zarówno misja Gminy Dębno, jak i cele strategiczne miejscowości Jaworsko wskazują na rolę turystyki w dalszym jej rozwoju. Dlatego działania miejscowości powinny skupić się na podniesieniu walorów turystycznych, zachowaniu cennych zasobów przyrodniczych.

Tak sformułowany katalog przyczyni się do kompleksowej odnowy miejscowości i nadania jej cech atrakcyjnych zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających ją gości.

Plan Odnowy Miejscowości Jaworsko

Tabela nr 6 Zadania w sołectwie Jaworsko 2020-2027

Lp.	Nazwa zadania	Cel zadania	Przeznaczenie	Harmonogram realizacji zadania	Kwota zadania	Źródła finansowania
1.	Budowanie wieży widokowej	Nowa oferta zagospodarowania czasu wolnego	Podniesienie atrakcyjności spędzania wolnego czasu dla mieszkańców oraz turystów.	2020-2027		
2.	Modernizacja istniejącej infrastruktury drogowej Jaworsko- Łoniowa	Poprawa jakości życia mieszkańców	Poprawa stanu bezpieczeństwa, poprawa estetyki miejscowości	2020-2027		
3.	Wytyczenie, oznakowanie i wypromowanie „Szłaku pieszego”	Zachowanie dziedzictwa kulturowego miejscowości	Poprawa informacji na temat posiadanego dziedzictwa, promocja turystyczna miejscowości	2020-2027		
4.	Wspieranie rozwoju zespołu folklorystycznego	Zachowanie dziedzictwa kulturowego miejscowości	Promocja miejscowości i podtrzymanie tożsamości społecznej w oparciu o ludowe dziedzictwo kulturowe	2020-2027		
5.	Rozbudowa chodnika wzdłuż drogi gminnej			2020-2027		
6.	Budowa ciągów pieszych	Poprawa jakości życia mieszkańców	Zapewnienie bezpieczeństwa pieszym: mieszkańcom i turystom, poprawa estetyki wsi	2020-2027		
7.	Rozwój oferty zagospodarowania czasu wolnego odwiedzających gospodarstwa agroturystyczne	Rozwój agroturystyki, jako źródła dochodu mieszkańców	Wsparcie dla specjalizacji gospodarstw, różnicowanie ich oferty turystycznej	2020-2027		
8.	Wyznaczenie nowego szlaku turystycznego „Z Jaworska do Łoniowej”	Rozwój turystyki jako źródła dochodu mieszkańców Zachowanie dziedzictwa kulturowego miejscowości	Promocja miejscowości i podtrzymanie tożsamości społecznej w oparciu o dziedzictwo kulturowe	2020-2027		

5. Powiązanie Planu Odnowy Miejscowości z lokalnymi dokumentami strategicznymi.

Cele i zapisy dokumentu są w pełni zgodne z zapisami **Strategii Rozwoju Gminy Dębno na lata 2020 – 2027**, w tym zwłaszcza z następującymi celami strategicznymi:

Obszar priorytetowy II: Turystyka, rekreacja, sport i dziedzictwo kulturowe

Cel strategiczny I:

Kreowanie specyficznej turystycznej marki gminy Dębno

Obszar priorytetowy III: Sfera społeczna i jakość usług publicznych

Cel strategiczny II:

Tworzenie warunków dla wzrostu zadowolenia mieszkańców

Dokument spójny jest ponadto z zapisami **Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Dębno na lata 2020 – 2023**.

7. Wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości zostanie zatwierdzony uchwałą zebrania wiejskiego. Wdrożenie Planu rozpocznie się po podjęciu przez Radę Gminy Dębno **uchwały** w sprawie jego zatwierdzenia. Odpowiedzialnym za wykonanie uchwały jest Wójt Gminy Dębno.

W sołectwie działać będzie grupa działania – grupa Odnowy wsi, która zapewnić ma sprawne i efektywne realizowanie projektów zawartych w zatwierdzonym POM.

Do **monitorowania i oceny efektywności i wdrażania** Planu Odnowy Miejscowości sołectwa służyć będą systematycznie gromadzone analizowane i interpretowane dane.

Monitoring wdrożenia POM obejmie:

- monitoring finansowy, tzn. wielkości wydatkowanych środków,
- monitoring rzeczowy tzn. efekty mierzalne danego zadania.

Nadrzędnym **celem komunikacji społecznej** w Planie Odnowy Miejscowości jest szeroka informacja, która aktywizuje jeszcze większą liczbę odbiorców i zachęca niezdecydowanych do włączenia się w nurt wspólnego działania, wspólnej pracy i utożsamiania się z grupą, aby nie zostać odrzuconym na margines życia wiejskiego.

Z uwagi na stosunkowo niedużą społeczność mieszkańców sołectwa **działania informacyjne** podejmowane przy okazji wdrażania POM polegać będą na następujących instrumentach:

- komunikacji bezpośredniej, poprzez np. spotkania Wójta na zebraniach wiejskich lub w czasie przyjmowania stron, przy okazji rozmowy telefonicznej, poprzez pocztę elektroniczną, informację od charyzmatycznych i znaczących w społeczności osób,
- komunikacji społecznej pośredniej, poprzez m.in. ulotki, plakaty, afisze, gazetkę gminną, stronę internetową.

6. Zakończenie.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem otwartym tzn. w zależności od potrzeb i warunków finansowych może być każdorazowo aktualizowany. Pozwoli to na bieżące kreowanie nowych rozwiązań jeszcze głębiej angażujących lokalną społeczność albowiem to mieszkańcy wsi są końcowymi Beneficjentami tego Planu.

7. Spis ilustracji.

Fot 1 Krajobraz Jaworska.....	10
Fot 2 Widok Jaworska.....	11
Fot 3 Widok Jaworska.....	12
Fot 4 Widok Jaworska.....	11
Fot 5 Kapliczka.....	12
Fot 6 Kapliczka.....	13
Fot 7 Kapliczka.....	14
Fot 8 Kapliczka.....	15
Fot 12 Kapliczka.....	14
Fot 13 Kapliczka.....	15
Fot 14 Kapliczka.....	16
Fot 15 Boisko sportowe.....	17
Fot 16-17 Szkoła Podstawowa.....	28
Fot.18 Szachownica Pól	36
Fot 19 Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza przy OSP Jaworsko.....	42
Fot 20 Druhowie z OSP	43
Fot 21 Koło Gospodyń Wiejskich w Jaworsku" Jaworowe Babki".....	44
Fot 22 Członkinie KGW w Jaworsku.....	46

8. Spis tabel.

Tabela nr 1 Ruch naturalny ludności w gminie Dębno w latach 2020-2027.....	7
Tabela nr 2 Struktura wieku ludności w gminie Dębno w latach 2020-2027.	7
Tabela nr 3 Infrastruktura sieciowa Gminy Dębno (wg stanu na koniec roku 2019).....	32
Tabela nr 4 Infrastruktura sieciowa w podziale na miejscowości.....	33
Tabela nr 5 Analiza SWOT dla sołectwa Jaworsko.....	48
Tabela nr 6 Zadania w sołectwie Jaworsko 2020-2027.....	49

9. Spis wykresów.

Wykres nr 1 Sołectwa Gminy Dębno pod względem liczby ludności.	6
Wykres nr 2 Struktura bezrobocia w Gminie Dębno wg danych za grudzień 2020 r.....	40

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Matura